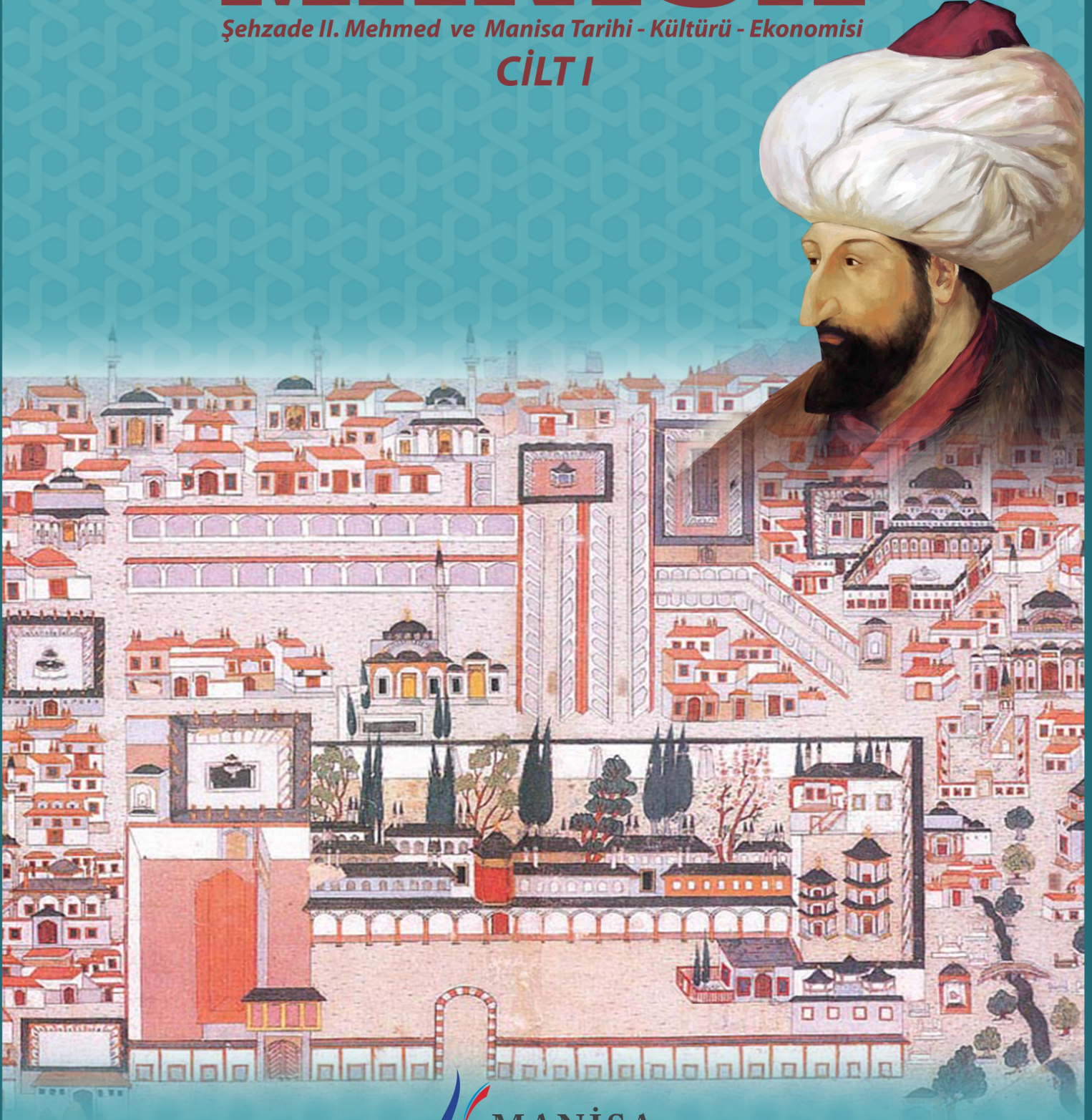

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE MANİSA

Şehzade II. Mehmed ve Manisa Tarihi - Kültürü - Ekonomisi
CİLT I

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Yönetim Kurulu'nun 2018/39 sayılı ve II no'lu kararı ile basılmıştır.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE MANİSA Şehzade II. Mehmet ve Manisa Tarihi - Kültürü - Ekonomisi

Kapak Tasarım: Murat ALTINORDU

Baskı - Cilt: Manisa Celal Bayar Üniversitesi Rektörlük Basımevi -MANİSA

1. Baskı - 2018

Takım Numarası: 978-975-8628-74-2 (Tk)

ISBN: 978-975-8628-75-9 (1.c)

Bu kitabın Türkçe yayın hakları kitabın hukuki yayımcısına ait olup her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir biçimde çoğaltılamaz, dağıtılamaz yeniden elde edilmek üzere saklanamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz ancak normal ve kanuni iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

MANİSA

Şehzade II. Mehmed ve Manisa Tarihi - Kültürü - Ekonomisi

CİLT I

Editör

Muzaffer TEPEKAYA

Zafer ATAR

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Yayınları

Yayın No: 0033

Manisa 2018

İÇİNDEKİLER

Hüseyin ÜRETEN	<i>Lydia'nın Kentleşmesinde Pergamon Krallarının Katkısı</i>	1
Serap ÖZKAN KILIÇ	<i>Manisa'da Definecilik, Eski Eser Yağması Ve Kaçakçılığı</i>	29
Selim PULLU	<i>Antikçağda Manisa (Magnesia Ad Sipylum) Şehircilik Yol Ve Ekonomi</i>	43
Selim KAYA	<i>Piskopos Theoleptos'un Philadelphia'da (Alaşehir) Dini Hayat Ve Yönetim Üzerindeki Etkileri</i>	53
Ömer GÜNGÖRMÜŞ	<i>Kurupedion Savaşı Ve Seleukoslar'ın Batı Anadolu Egemenliği</i>	67
Mehmet YAĞCI	<i>Bizans'ın Anadolu'daki Son Kalesi: Philadelphia (XI-XIV. Yüzyıllar)</i>	83
M. Umut DOĞAN Miray MİMAROĞLU	<i>Yeni Bulgular Işığında Manisa'nın Antik Çağ Yerleşimi: Magnesia Ad Sipylum</i>	105
Sami SÜMER	<i>Bir Acaib Manisa: Acaib-i Uzmâ'da Manisa Bahsi</i>	129
Ali GENÇ	<i>Bizans İmparatorluğu Döneminde Philadelphia Alaşehir (IV-XI. Yüzyıl)</i>	141
Hammet ARSLAN	<i>XV. Yüzyılın Sonlarında İspanya Ve Portekiz'den Sürgün Edilen Yahudilerin Manisa Ve Civarına Yerleşmesi</i>	151
Siren BORA	<i>Manisa Arkeoloji Ve Etnografya Müzesi Bahçesinde Sergilenen İbrance Mezar Taşlarına İlişkin Değerlendirme</i>	159
Hüseyin KAYHAN	<i>Saruhanogulları Beyliği Ekonomisi</i>	199
Ayhan ÜRKÜNDAĞ	<i>Ahkâm Defterlerine Göre Manisa Kazası (1742-1746)</i>	209
Leyla KERİMOVA	<i>Azerbaycan Kaynaklarında Fatih Sultan Mehmed Ve Otlukbeli Savaşı</i>	215
Osman GÜMÜŞÇÜ Alpaslan DEMİR	<i>16. Yüzyılda Manisa Kazasında Göçler</i>	221
Burcu AKBULUT	<i>XVI. Yüzyıl Saruhan Sancağı Yörükleri</i>	219

Enver KONUKÇU	<i>Süsendiraz Ve Bozdağlar Yaylası</i>	251
İsmail ÖZÇELİK	<i>15-17. Yüzyıllarda Saruhan Sancağı Akhisar Kazasının Sosyo-Ekonomik Tarihine Dair Bazı Tespitler</i>	263
Ramazan GÖKBUNAR Burak SARI Osman GÜLDEN	<i>Osmanlılarda Kapitülasyonlar: Manisa Şap Tekeli</i>	273
Temel ÖZTÜRK	<i>18. Yüzyılda Manisalı Bir Asilzade: Selendili-Zade İbrahim Efendi</i>	279
Ahmet DEMİR	<i>Şehzâdelikten Sultanlığa Giden Yolun Siyasî Ve İlmî Aktörleri: II. Mehmet-Molla Hüsrev Örneği</i>	295
Gülser OĞUZ	<i>18. Yüzyılın Başlarında Manisalıların Taşınmaz Malları Ve Düşündürdükleri</i>	305
Mehmet DOĞAN	<i>Manisa'da Sancakbeyliği Yapan Osmanlı Tahtının Bahtsızları</i>	323
Muhammet YAZICI	<i>1566-1567 Yıllarında Manisa Kazası'nda İşlenen Suçlar</i>	331
Mustafa GÜLER	<i>Fatih Dönemi Osmanlı Memlûklü Münasebetlerinin Gerginleşmesi Ya Da Hicaz Suyolları Meselesi</i>	347
Mustafa ALKAN	<i>II. Mehmed Zamanında Manisa'da Vakıflar: Vâkıf, İmâret Ve Şehir</i>	355
Tanju DEMİR Bülent ÇELİK	<i>Aydın Muhassıllığı İdaresinde Saruhan Sancağı (XVII-XVIII. Yüzyıllar)</i>	365
Enes HANÇER	<i>Eski Borlu Ve Göç</i>	387
Züleyha USTAOĞLU	<i>XVI. Yüzyılın İlk Yarısında Manisa'da Yetim Çocuklara Vasî Tayini</i>	397
Ümran KARADENİZ	<i>XVIII. Yüzyılın Ortasında Manisalı Kadınlar</i>	401
Ümit N. ÖZCAN Ramazan ERGÖZ	<i>Türkiye'de Keçeciliğin Tarihsel Gelişimi Ve Akhisar'ın Son Keçe Ustası Muhammet Dülger</i>	413
İbrahim ŞAHİN	<i>Karakoca Toponiminin Kökeni Ve Kara Koca Sultan'ın Kimliği Üzerine</i>	441

Ertan GÖKMEN	<i>Hurûfât Kayıtlarında Manisa Eğitim Kurumları</i>	453
Bahadır TAŞÇIKAN	<i>Sufî Hekim Terkibinden Mesir Terkibine Merkez Efendi</i>	469
Recep DİKİCİ	<i>Şehzâde II. Mehmed'in İlme Katkısı Ve Osmanlı Dönemi Manisalı Âlimler</i>	473
Hakan DOĞAN	<i>18. Yüzyılın İlk Yarısında Saruhan Sancağı'ndaki Bazı Mukataaların Malikâne Olarak Satılması</i>	491
Yavuz KISA	<i>Saruhan Muhassılı Genç Mehmed Paşa'nın Manisa'daki Muhallefatı</i>	513
Ahmet YÜKSEL Burhan E. ÇAVDAROĞLU	<i>II. Mehmed Devri Osmanlı İstihbarat Ağı</i>	525
Mikail ACIPINAR Özer KÜPELİ	<i>Osmanlı Dönemi Manisa Boyacı Esnafı</i>	539
Ümit EKİN Tufan TURAN	<i>16. Yüzyılda Manisa'da Tüketilen Bazı Gıda Maddelerinin Fiyatları</i>	557
Ünal TAŞKIN	<i>Karaosmanoğlu Yetim Ahmed Ağa'nın Muhallefatı Üzerine Bir Değerlendirme</i>	571
İlker Mümin ÇAĞLAR	<i>Temettuat Defterlerine Göre Manisa'daki Din Görevlileri ve Camiler</i>	599
Alpay BİZBİRLİK Hasan AKYOL Mustafa KAYA	<i>İslâmî Dönem Eserlerinin Tesbiti Amacıyla Sondaj Metoduyla Yapılmış Bir Çalışma Örneği: Yunt Dağı Bölgesi</i>	609
Ergün VEREN	<i>Manisa Kültürel Belleğinde Mesir Macunu Festivali</i>	655
Rabia USLU Mehmet GÖKYAYLA	<i>Manisa ve Çevresindeki Yunan Yıkımına Bir Örnek: Turgutlu</i>	661
Mehmet YILMAZ	<i>1844 Nüfus Defterlerine Göre Konya Havalisinden Manisa'ya Göçler</i>	671
Arif KOLAY	<i>XIX. Yüzyılın Ortalarında Manisa'ya Bağlı Karaali ve Evrenos Köylerinin Sosyo-Ekonomik Yapısı (Temettüat Defterlerine Göre)</i>	679

Hatip YILDIZ	<i>Osmanlı Son Döneminde Saruhan (Manisa) Sancağı'nda Açılan Müslüman Rüşdiye Mektepleri ve Modern Eğitimin Gelişimine Katkısı</i>	717
Zeynel ÖZLÜ	<i>Manisa'da Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Tevarüs Eden Meslekler, Esnaf ve Tüccar Aileler</i>	749
Cengiz ÇAKALOĞLU	<i>II. Abdülhamid Devrinde Manisa Redif Taburu</i>	777

EDİTÖRDEN

Değerli meslektaşlarım, sevgili okuyucular,

Türkiye; tarihi ve geleceğe dönük hedefleri ile asırlardır olduğu gibi dünyanın önde gelen ülkeleri arasında yer alan, günden güne gelişen bir ülkedir. Türkiye'nin bu hedeflerine ulaşmasının başlıca şartlarından biri, eğitim ve bilim alanında gelişmektir. Bu anlamda evrensel bilgi ve değerlerin bilimsel düzeyde paylaşıldığı ve öğretildiği üniversiteler; eğitim ve bilim alanında gelişmelerin yaşandığı, akademik araştırmaların yapıldığı yegâne yerlerdir. Bu sebeple ülkemizde sayıları her geçen gün artan üniversitelerimize büyük görevler düşmektedir. Özellikle şehir üniversiteleri bu konuda hususi bir rol oynamalıdır. Zira bölgenin tarihi, kültürel ve ekonomik özelliklerinin doğru bir şekilde ortaya konulması; o bölgenin hem kalkınmasına katkı sağlar hem de dünya ile entegre olmasına yardımcı olacak özelliklerini ortaya çıkarır.

Manisa Celal Bayar Üniversitesi olarak bu yönde daha önceki yıllarda pek çok bilimsel toplantı düzenledik. Bu defa doğrudan Manisa üzerine 26-28 Ekim 2017 tarihinde Türk Tarih Kurumu iş birliği ile düzenlediğimiz geniş katılımlı bir *Uluslararası Manisa Sempozyumu* gerçekleştirdik. “Şehzade II. Mehmet”, “Manisa Tarihi”, “Manisa Kültürü” ve “Manisa Ekonomisi” alt başlıklarından oluşan sempozyumda Manisa'nın tarihi ve bugünü her yönüyle ele alınmış; ayrıca sempozyumun özel konusu olarak Fatih Sultan Mehmed üzerinde durulmuştur. Zira Osmanlı Devleti'ni bir cihan imparatorluğuna dönüştüren Fatih Sultan Mehmed, ilk yönetim tecrübelerini Saruhan Sancak Beyliği döneminde yaşamıştır. Bu cihetiyle Manisa, bir zamanlar dünyanın lider devletinin idarecilerini yetiştiren önemli bir merkez olmuştur.

Sempozyuma Türkiye'nin hemen her yerinden gelen bilim insanlarının yanında, dördü Azerbaycan biri Kazakistan olmak üzere Türk dünyasından da bilim insanları katılmıştır. Yerel odaklı bir sempozyum olmasına rağmen yurt içi ve yurt dışından katılımların olması son derece mühimdir. Sempozyuma 200'den fazla tebliğ sunulmuştur. Sempozyum sonrası pek çok katılımcı, sempozyumdaki tartışmaları göz önünde bulundurarak düzenledikleri bildiri metinlerini tarafımıza iletmışlerdir. Bu suretle Manisa ve Fatih Sultan Mehmed konulu 77'si tarih; 33'ü edebiyat; 43'ü diğer alanlardan (iktisat, psikoloji, coğrafya vs.) olmak üzere toplam 153 adet tebliğ bir

araya getirilmiştir. Gerekli kontrol ve editörlük çalışmalarının ardından üç ciltlik “Geçmişten Günümüze Manisa” isimli büyük bir eser ortaya çıkmıştır.

Bu vesileyle gerek sempozyum kurullarına gerekse editör kuruluna ve böyle bir eserin kazandırılmasında emeği geçen, başta Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. Refik Turan ve Rektörümüz Prof. Dr. Ahmet Kemal Çelebi olmak üzere herkese teşekkür ederiz. Bu çalışmanın hem Türk bilim âlemine hem de Manisa’ya hayırlı olmasını dileriz.

Editör Kurulu Başkanı
Prof. Dr. Muzaffer TEPEKAYA